

Handläggare
Linnéa Lundbäck
Telefon: 08-50810063**Till**
Norra innerstadens stadsdelsnämnd
2023-09-21

Remiss av motion om Skärp kraven på inkomst för kommunala hyreslägenheter i utsatta områden

Yttrande till kommunstyrelsen angående remiss KS 2023/516

Förvaltningens förslag till beslut

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Norrmalms stadsdelsnämnd har av kommunstyrelsen fått en motion av Gabriel Kroon och Sergej Salnikov (båda SD) på remiss för yttrande senast den 30 oktober 2023. Från och med den 1 juli 2023 har Östermalms stadsdelsnämnd lagts samman med Norrmalms stadsdelsnämnd och bildat den nya stadsdelsnämnden Norra innerstaden. Ärendet behandlas därför av Norra innerstadens stadsdelsnämnd.

I motionen beskrivs att Stockholm ska vara en inkluderande och trygg stad för alla invånare. Motionärerna anför att vissa områden i staden har en koncentration av sociala problem och utmaningar som i stor utsträckning hänger samman med bostadssituationen. Motionärerna föreslår att: kommunfullmäktige ger de kommunala bostadsbolagen i uppdrag att ändra sin hyrespolicy så att maximalt 20 procent av hyreslägenheterna i områden som bedöms som riskområden, utsatta eller särskilt utsatta områden får hyras ut till individer med försörjningsstöd som huvudsaklig inkomstkälla. Detta menar motionärerna ska bidra till en mer balanserad socioekonomisk sammansättning i risk- och utsatta områden vilket de anser kan leda till en minskad koncentration av sociala problem och en ökad trygghet för de boende.

Sammanfattningsvis är förvaltningens uppfattning att förslaget som framförs i motionen i dagsläget lämnar många frågetecken kring hur det är tänkt att fungera i praktiken. Det är också osäkert vilka konsekvenser förslaget skulle få för individer och familjer med

försörjningsstöd som huvudsaklig inkomstkälla, vilket skulle behöva utredas om det ska vara möjligt att implementera. Det är av stor vikt att särskilt beakta barnrättsperspektivet. Förvaltningen anser att det vore bättre att utveckla stödet till de invånare som behöver det som mest, om målet är en inkluderande och trygg stad för alla invånare.

Bakgrund

Norrmalms stadsdelsnämnd har av kommunstyrelsen fått en motion av Gabriel Kroon och Sergej Salnikov (båda SD) på remiss för yttrande senast den 30 oktober 2023. Från och med den 1 juli 2023 har Östermalms stadsdelsnämnd lagts samman med Norrmalms stadsdelsnämnd och bildat den nya stadsdelsnämnden Norra innerstaden. Ärendet behandlas därför av Norra innerstadens stadsdelsnämnd.

Övriga remissinstanser är:

- Stadsledningskontoret
- Socialnämnden
- Farsta stadsdelsnämnd
- Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
- Stockholms Stadshus AB (Bostadsförmedlingen, Svenska Bostäder)

Ärendet

I motionen beskrivs att Stockholm ska vara en inkluderande och trygg stad för alla invånare. Motionärerna anför att vissa områden i staden har en koncentration av sociala problem och utmaningar som i stor utsträckning hänger samman med bostadssituationen. Dessa områden beskrivs i motionen bland annat präglas av högre arbetslöshet och lägre utbildningsnivå, och en stor andel av de boende beskrivs vara beroende av försörjningsstöd. Detta menar motionärerna kan bidra till en negativ spiral som försvårar integration och skapar otrygghet.

Motionärerna föreslår att: kommunfullmäktige ger de kommunala bostadsbolagen i uppdrag att ändra sin hyrespolicy så att maximalt 20 procent av hyreslägenheterna i områden som bedöms som riskområden, utsatta eller särskilt utsatta områden får hyras ut till individer med försörjningsstöd som huvudsaklig inkomstkälla. Detta menar motionärerna ska bidra till en mer balanserad socioekonomisk sammansättning i risk- och utsatta områden vilket de anser kan leda till en minskad koncentration av sociala problem och en ökad trygghet för de boende. Motionärerna menar vidare att det kan underlätta integrationen och ge bättre förutsättningar för att bygga en gemenskap mellan invånare.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av utvecklingsenheten inom kvalitetsavdelningen i samråd säkerhets- och trygghetsenheten samt socialtjänstavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att det är prioriterat att Stockholm ska vara en inkluderande och trygg stad för alla invånare, men ställer sig frågande till om förslaget kommer bidra till just det.

Förvaltningen ser ett antal svårigheter med förslaget, vilka framförs i punktlistan nedan.

- *Områden som av polisen klassificeras som riskområde, utsatt område eller särskilt utsatt område*
Polisens arbete i och bedömning av områdena pågår kontinuerligt. Det innebär att områdena både kan tillkomma och tas bort från listan över riskområden, utsatta områden eller särskilt utsatta områden. Att vid varje ändrad klassificering också ändra uthyrningsvillkoren vore sannolikt varken effektivt eller till nytta för de boendes trygghet. Om det ska göras måste det finnas kapacitet att hantera förändringarna och de konsekvenser det innebär.
- *Försörjningsstöd som huvudsaklig inkomstkälla*
En definition av vad ”försörjningsstöd som huvudsaklig inkomstkälla” innebär är nödvändig. Det är till exempel vanligt att individer inte ansöker om försörjningsstöd varenda månad, utan att det kan variera över tid. Detta medför att det även behöver göras en bedömning om vad som sker när en individ gör uppehåll i försörjningsstödet. Definitionen av vad försörjningsstöd som huvudsaklig inkomstkälla innebär i praktiken behöver tydliggöras.
- *Koppling mellan försörjningsstöd, försvårad integration och otrygghet*
I motionen beskrivs att en faktor som kan bidra till att försvåra integrationen och skapa otrygghet är att människor är beroende av försörjningsstöd. Förvaltningen anser att detta inte behöver ha ett samband. Det finns många olika anledningar till att individer har försörjningsstöd som inkomstkälla, men att med hjälp av försörjningsstöd kunna betala för sitt boende och för mat till sig själv och en eventuell familj, torde tvärtom bidra till större trygghet för de boende i

området. Att beviljas försörjningsstöd är inte i sig detsamma som att bidra till sociala problem eller otrygghet för andra.

- *Risk för ökad segregering och isolering*
Stockholms bostadsmarknad är för de allra flesta väldigt svår att ta sig in på. För individer med försörjningsstöd är valmöjligheten redan mer begränsad än för många andra. Att komplicera möjligheterna för individer i en utsatt ekonomisk situation att etablera sig på bostadsmarknaden medför en ökad potentiell risk för att den berörda gruppen kommer att bli ännu mer segregerad och riskera social isolering. Förvaltningen ser också en risk för ökad bostadslöshet och osäkra boendeförhållanden exempelvis genom olaglig andrahandsuthyrning, vilket skulle kunna innebära ett flertal kraftigt negativa konsekvenser såväl på ett individuellt som samhälleligt plan.
- *Behov av ytterligare konsekvensbeskrivning*
Om det i ett område redan är mer än 20 procent av invånarna som har försörjningsstöd som huvudsaklig inkomstkälla blir en naturlig följdfråga vad som ska hända med den grupp människor som hamnar över tjugoprocentsspärren, och hur bedömningen ska göras för vilka som får ha försörjningsstöd som huvudsaklig inkomstkälla och vilka som inte får det. För de individer som redan har ett förstahandskontrakt gäller som huvudregel besittningsskydd. Förvaltningen anser att det behöver göras en noggrann utredning av förslaget med en analys om vilka konsekvenser det skulle innebära för individer och familjer.
- *Barnrättsperspektivet*
Om hyresvillkoren skulle ändras i enlighet med förslaget är det högst troligt att ändringen skulle få betydande konsekvenser för barn där vårdnadshavarna har försörjningsstöd som huvudsaklig inkomstkälla. Barn i hushåll med försörjningsstöd är prioriterade inom socialtjänsten, och det är av stor vikt att arbetssätten strävar mot ett långsiktigt boende. En nolltoleranspolicy råder i staden när det gäller vräkning av familjer med barn. Förvaltningen anser att det behöver göras en barnkonsekvensanalys för att särskilt beakta hur barn skulle påverkas av förslaget och med fokus på att barnets bästa ska stå i första rummet.

Sammanfattningsvis är förvaltningens uppfattning att förslaget som framförs i motionen i dagsläget lämnar många frågetecken kring hur det är tänkt att fungera i praktiken. Det är också osäkert vilka konsekvenser förslaget skulle få för individer och familjer med försörjningsstöd som huvudsaklig inkomstkälla, vilket skulle behöva utredas om det ska vara möjligt att implementera. Det är av stor vikt att särskilt beakta barnrättsperspektivet. Förvaltningen anser att det vore bättre att utveckla stödet till de invånare som behöver det som mest, om målet är en inkluderande och trygg stad för alla invånare.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Maria Härenstam
Avdelningschef
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Motion om Skärp kraven på inkomst för kommunala hyresgäster i utsatta områden

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2023-09-07
Maria Härenstam, Avdelningschef	2023-09-06